

Aktualne wydarzenia dotyczące osób związanych z literaturą w roku szkolnym 2020/2021

Biblioteka Zespołu Szkół Plastycznych im. Cypriana Kamila Norwida w Lublinie zaprasza do zapoznania się z sylwetką **Adama Zagajewskiego**.

Dnia 21 marca 2021 w Krakowie zmarł polski poeta, eseista, prozaik, przedstawiciel pokolenia Nowej Fali, sygnatariusz Listu 59 (1975), od 1976 objęty cenzurą, w latach 1982–2002 na emigracji we Francji, od 1983 redaktor „Zeszytów Literackich”; laureat Nagrody Fundacji im. Kościelskich (1975), Międzynarodowej Nagrody Neustadt w dziedzinie literatury (2004) i Nagrody Księżnej Asturii (2017), w latach 1973–1983 członek Związku Literatów Polskich, od 1979 członek Polskiego PEN Clubu, od 2006 członek Polskiej Akademii Umiejętności; nauczyciel akademicki, tłumacz literacki. Czytaj dalej na stronie Wikipedii →

fot. Adam Zagajewski / PAP / MARIJAN MURAT

Zobacz także sylwetki: Stanisława Lema, Krzysztofa Kowalewskiego, Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Henryka Jerzego Chmielewskiego, Hanny Stankówniej, Piotra Machalicy, Katarzyny Łaniewskiej, Marty Potockiej, Radosława Raka, Louise Glück, Wojciecha Pszoniaka i Leopolda Tyrmanda.

Stanisław Lem

Krzysztof
Kowalewski

Krzysztof Kamil
Baczyński

Henryk Jerzy
Chmielewski

Książki
nagrodzone w 2020

Katarzyna
Łaniewska

Hanna Stankówna

Piotr Machalica

Marta Potocka

Douglas Stuart

Radosław Rak

Louise Glück

Wojciech Pszoniak

Leopold Tyrmand

Rok 2021 – „Rokiem Stanisława Lema”

W br. przypada 100. rocznica urodzin pisarza uznanego za najwybitniejszego przedstawiciela polskiej fantastyki i jednego z najpoczytniejszych pisarzy science-fiction na świecie, autor m. in. „Cyberiady”, „Solaris” czy „Bajek robotów”.

„W swoich rozważaniach nad kondycją współczesnego człowieka, skutkami postępu technicznego i cywilizacyjnego dostrzegał wiele zagadnień fundamentalnych dla kultury i myśli współczesnej. Przestrzegał przed negatywnymi skutkami technicznego rozwoju cywilizacji, a jego prace teoretyczne i prognozy futurologiczne mają znaczący wpływ na definiowanie miejsca ludzkości we wszechświecie i prognozowanie jej losu” – głosi tekst uchwały Sejmu.

- Lem 2021 – link do strony poświęconej pisarzowi
- Inauguracja Roku Lema – Czytaj dalej na stronie MKiDN →

E. K. 2021-02-22

Krzysztof Kowalewski nie żyje

Dnia 6 lutego 2021 roku zmarł wybitny aktor teatralny, filmowy, telewizyjny i radiowy. Był mistrzem we wszystkich wymiarach sztuki aktorskiej. Niezrównany w rolach komediowych, które wznosił do arcydzieł tego gatunku. Czytaj dalej na stronie MKiDN → E. K. 2021-02-08

Rok 2021 – „Rokiem Krzysztofa Kamila Baczyńskiego”

Sejm Rzeczypospolitej ogłosił rok 2021, m.in. „Rokiem Krzysztofa Kamila Baczyńskiego”, w uznaniu jego zasług dla polskiej sztuki, dla polskiej niepodległości i polskiej kultury, w stulecie jego urodzin,

Dnia 22 stycznia 1921 r. w Warszawie, urodził się Krzysztof Kamil Baczyński, poeta, prozaik, podchorąży Armii Krajowej, podharcmistrz Szarych Szeregów, jeden z czołowych przedstawicieli poetów pokolenia Kolumbów, powszechnie uznany za najwybitniejszego twórcę pokolenia wojennego. Jego spuścizna to bez mała 500 tekstów poetyckich, proza i dramaty.

Baczyński był nie tylko świetnie zapowiadającym się poetą. Interesował się historią sztuki i rysował. Jego rysunki, obok licznych rękopisów, można m.in. zobaczyć w bibliotece cyfrowej POLONA – link do strony [www](#). E. K. 2021-02-02

Henryk Jerzy Chmielewski nie żyje

Henryk Jerzy Chmielewski „Papcio Chmiel” zmarł 22 stycznia 2021. Był ikoną i legendą polskiej szkoły graficznej, autorem polskiej serii komiksowej, „tata” Tytusa, powstańcem warszawskim, polskim patriotą. Czytaj dalej na stronie MKiDN →

E. K. 2021-01-20

Biblioteka Zespołu Szkół Plastycznych im. Cypriana Kamila Norwida w Lublinie zaprasza do zapoznania się z listą książek nagrodzonych w 2020 roku. Podsumowanie najważniejszych nagród literackich znajdziecie w artykule Katarzyny Stachury pt. „Książki nagrodzone w 2020 roku – podsumowanie” – link do artykułu na stronie Coprzechyta.pl

E. K. 2021-01-20

Wybitni polscy aktorzy, którzy od nas odeszli. Wielka strata dla polskiej kultury.

Dnia 15 grudnia 2020, w wieku 82 lat zmarła **Hanna Stankówna** – wybitna polska aktorka, znana z licznych i niezapomnianych kreacji w polskich filmach i serialach. Znaczną część swojego zawodowego życia związała z Teatrem Polskim w Warszawie, gdzie pracowała z wybitnymi polskimi reżyserami. Czytaj dalej na stronie MKiDN →

Dnia 14 grudnia 2020, w wieku 65 lat zmarł aktor teatralny i filmowy **Piotr Machalica**. Wystąpił w kilkadziesiąt filmach i produkcjach telewizyjnych, m.in. w „Krótkim filmie o miłości”

i „Dekalogu IX” Krzysztofa Kieślowskiego, „Dniu świra” Marka Koterskiego i „Jadze” Tomasza Bagińskiego. Był związany m.in. z Teatrem Powszechnym w Warszawie, Teatrem Polonia i Och-Teatrem. Czytaj dalej na stronie MKiDN →

Dnia 7 grudnia 2020, w wieku 67 lat, zmarła **Katarzyna Łaniewska** – wybitna polska aktorka, znana z licznych i niezapomnianych kreacji w polskich filmach i serialach. Zagrała kilkadziesiąt ról filmowych i teatralnych. Szeroka publiczność kojarzy ją najbardziej z serialami „Plebania”, „Czterdziestolatek” i „Gruby”. Na wielkim ekranie można ją było oglądać m.in. w „Przedwiośniu” Filipa Bajona, „Koglu-moglu” Romana Załuskiego i „Przesłuchaniu” Ryszarda Bugajskiego. Występowała także w teatrach: Polskim, Dramatycznym, Narodowym i Ateneum w Warszawie. Czytaj dalej na stronie MKiDN →

E. K. 2020-12-16

Marta Potocka – laureatka Nagrody im. Janusza A. Zajdła za 2019 rok za opowiadanie „Chomik”

Urodzona w 1986 r. pod Tarnowem, ukończyła Elektrotechnikę na AGH w Krakowie, obecnie mieszka w Warszawie, gdzie pracuje jako programistka.

Autorka w swoim utworze skupia się na niedalekiej przyszłości

i kładzie nacisk na aspekt społeczno-ekonomiczny. Państwo gwarantuje ludziom pensję minimalną, a warunkiem jej otrzymania jest zgoda na śledzenie wydatków. Każdy powinien wydawać tyle, ile dostał, żeby napędzać gospodarkę. Pilnuje tego Zakład Równowagi Społecznej, który lokalizuje tzw. chomiki (ludzi chomikujących pieniądze) i ma motywować do wydawania zaoszczędzonych złotych.

„Chomik” został opublikowany na łamach portalu „Esencja” – link do opowiadania.

Bibliografia

1. Chomik, Marta Potocka! [W:] Esencja [online]. [dostęp 2020.12.02]
<https://esencja.pl/tworczosc/opowiadania/tekst.html?id=27893>
2. NAGRODA IM. JANUSZA A. ZAJDLA ZA 2019 – RADEK RAK I MARTA POTOCKA [W:] Co przeczytac.pl [online]. [dostęp 2020.12.02]
<https://www.coprzeczytac.pl/nagroda-im-janusza-a-zajdla-za-2019-radek-rak-i-marta-potocka/>
3. Fot. Marta Potocka [W:] facebook.com [online]. [dostęp 2020.12.02]
<https://www.facebook.com/marta.potocka.autorka/photos/a.376494276279378/717449745517161/>

E. K. 2020-12-02

Douglas Stuart laureat Nagrody Bookera 2020 za powieść „Shuggie Bain”

Douglas Stuart jest pisarzem i projektantem mody. Ma podwójne, szkocko-amerykańskie obywatelstwo. Urodził się w 1976 roku w Glasgow, studiował w Edynburgu i w Londynie, a w wieku 24 lat przeniósł się do Nowego Jorku, gdzie zaczął karierę projektanta. Pracował między innymi dla Calvina Kleina, Ralpa Laurena i Banana Republic.

Akcja „Shuggie Bain” toczy się w Glasgow w latach osiemdziesiątych, kiedy upadają zakłady przemysłowe, będące źródłem dochodu dla miasta i okolic. Do tej pory stabilnie żyjąca klasa średnia zostaje w większości pozbawiona perspektyw, wiele rodzin popada w ubóstwo lub mierzy się z dramataми nałogów. I właśnie z uzależnieniem – alkoholizmem matki – zderza się główny bohater, młody chłopak, tytułowy Shuggie.

Bibliografia

1. LAUREAT NAGRODY BOOKERA 2020 TO DOUGLAS STUART! [W:] Co przeczytac.pl [online]. [dostęp 2020.11.26] <https://www.coprzeczytac.pl/laureat-nagrody-bookera-2020-to-douglas-stuart/>
2. Fot. Twitter [online]. [dostęp 2020.11.26] <https://twitter.com/TextBookCentre/status/1329681483636875264>

E. K. 2020-11-26

Radosław Rak – laureat wielu nagród za powieść „Baśń o węzowym sercu albo wtóre słowo o Jakóbie Szeli”

Radosław Rak (ur. 1987 w Dębicy) – polski pisarz fantastyki oraz lekarz weterynarii.

Baśń jest próbą stworzenia na nowo mitologii Galicji. Nie jest powieścią historyczną, i choć napisana z dużym szacunkiem dla ówczesnych realiów społecznych, obyczajowych i politycznych, to zawieszona pozostaje między historią a mitem. Wyrasta z legend, w które obrosła postać chłopskiego przywódcy – tych prawdziwych i tych stworzonych przez autora. Jego powieść zdobyła Nagrodę Nike 2020, Nagrodę im. Jerzego Żuławskiego, Nagrodę im. Janusza A. Zajdła za 2019 rok.

Bibliografia

1. Nike 2020: przeczytaj fragment nagrodzonej książki Radka Raka [W:] WP książki [online]. [dostęp 2020.11.04] <https://ksiazki.wp.pl/nike-2020-przeczytaj-fragment-nagrodzonej-ksiazki-radka-raka-6561133969644416a>
2. Fot. Mikołaj Starzyński, źródło jw.

E. K. 2020-11-13

Louise Glück – laureatka literackiej Nagrody Nobla 2020

Urodzona 22 kwietnia 1943 w Nowym Jorku amerykańska poetka i eseistka jest niezwykle płodną i zarazem wielokrotnie nagradzaną artystką. Ma ona na swoim koncie pokaźny dorobek literacki, w tym m.in. czternaście zbiorów poezji. Louise Glück za swoją twórczość otrzymała wiele prestiżowych nagród

literackich w Stanach Zjednoczonych. Została uhonorowana m.in.: National Humanities Medal, Pulitzer Prize National Book Award, National Book Critics Circle Award i Bollingen Prize.

Twórczość Louise Glück uważana jest za mroczną i dotykającą dramatycznych aspektów egzystencji. Literacką Nagrodę Nobla otrzymała „za bezbłędny poetycki głos, który z surowym pięknem czyni indywidualną egzystencję uniwersalną”.

Bibliografia

1. Nobel dla Louise Glück – poetki dramatu ludzkiej egzystencji [W:] Polskie Radio Lublin [online]. [dostęp 2020.10.27] <https://radio.lublin.pl/2020/10/nobel-dla-louise-gluck-poetki-dramatu-ludzkiej-egzystencji/>
2. LITERACKA NAGRODA NOBLA 2020 – LAUREATKĄ LOUISE GLÜCK! [W:] Co Przeczytac.pl [online]. [dostęp 2020.10.27] <https://www.coprzeczytac.pl/literacka-nagroda-nobla-2020-laureatka-louise-gluck/>
3. Fot. Williams College Louise, Louise Glück 2014.

E. K. 2020-10-27

Wojciech Pszoniak nie żyje. Wielka strata dla polskiej kultury.

19 października 2020 roku o szóstej rano zmarł Wojciech Pszoniak – wybitny polski aktor. Miał 78 lat.

Wojciech Pszoniak urodził się 2 maja 1942 roku we Lwowie. W swojej karierze grał na deskach teatrów Starego w Krakowie (1968-72) oraz Narodowego (1972-74) i Powszechnego w Warszawie

(1974-80). Występował również na scenach francuskich, między innymi w Nanterre, Montparnasse i Chaillet oraz brytyjskich.

Grał również w wielu w polskich filmach. Jedną z ważniejszych ról Pszoniaka była postać Moryca Welta w „Ziemi obiecanej” Andrzeja Wajdy. Wystąpił również w takich produkcjach jak „Wesele”, „Danton” i „Korczak” Andrzeja Wajdy, „Austeria” Jerzego Kawalerowicza czy „Mniejsze zło” Janusza Morgensterna i „Mała Matura 1947” Janusza Majewskiego. Łącznie zagrał w około 100 filmach. Jedną z ostatnich ról aktora był udział we francuskim filmie „Gdybyś mu zajrzał w serce” z 2017 roku.

Zapraszamy do obejrzenia fabularyzowanego filmu dokumentalnego wg scenariusza i w reżyserii Krzysztofa Korwina-Piotrowskiego o artystycznej drodze Wojciecha Pszoniaka.

Z Gliwic do Paryża – Wojtek Pszoniak

Telewizja polska TVP 1, ku pamięci Wojciecha Pszoniaka wyemitowała jeden z lepszych spektakli teatralnych pt. „Skarpetki, opus 124”, który można było obejrzeć 26 października 2020 roku, w tydzień po śmierci aktora. Jedną z głównych ról zagrał nieżyjący artysta.

Na zdjęciu od lewej: Wojciech Pszoniak i Piotr Fronczewski w spektaklu (fot. TVP)

Bibliografia

1. Wojciech Pszoniak nie żyje. Aktor miał 78 lat [W:] antyradio.pl [online]. [dostęp 2020.10.19] <https://www.antyradio.pl/News/Wojciech-Pszoniak-nie-zyje-Aktor-mial-78-lat-44255>
2. foto: Bartosz Krupa/Dzien Dobry TVN/East News, źródło jw.

E. K. (2020-10-20; aktualizacja 2020-10-27)

Leopold Tyrmand – literacki patron roku 2020

W roku 2020 tytułem patrona roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uhonorował, m.in. literata Leopolda Tyrmanda (1920-1985) – wybitnego pisarza, dziennikarza, publicystę i popularyzatora

jazzu w Polsce.

Autor głośnej powieści „Zły” i bezkompromisowego „Dziennika 1954” był jednym z najbardziej nieszablonowych twórców polskiej literatury drugiej połowy XX wieku. W najtrudniejszych czasach wykazywał się odwagą i niezależnością intelektualną. W połowie lat 60. zdecydował się na emigrację. Również tam – za oceanem – pozostał aktywny. Celnie i błyskotliwie analizował system, który zniewalała Europę Środkową i Wschodnią. W pamflecie „Cywilizacja komunizmu” uznał go za najgorszą plagę, jaka spotkała ludzkość.

Czytaj więcej...

Bibliografia

1. Patroni roku 2020 ustanowieni przez Sejm [W:] Sejm Rzeczypospolitej Polskiej [online]. [dostęp 2020.10.19] <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/komunikat.xsp?documentId=D2D67778BF2D4A7BC12584DD004CA262>
2. źródło fot.: Leopold Tyrmand – komandos mody [W:] Szarmant [online]. [dostęp 2020.10.19] www.szarmant.pl/leopold-tyrmand

E. K. 2020-10-19